

พิมพ์ครั้งที่ 4
ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม

การเขียนโครงการวิจัย: หลักการและแนวปฏิบัติ

สมคิด พรมจุย
พิมพ์ครั้งที่ 4

สมคิด พรมจ้อย

การเขียนโครงการวิจัย : หลักการและแนวปฏิบัติ

ISBN 974-90405-7-0

สงวนลิขสิทธิ์ ตามกฎหมาย

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2542 จำนวน 1,000 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2543 จำนวน 1,000 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2545 จำนวน 2,000 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2554 จำนวน 3,000 เล่ม

ผู้จัดทำนาย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร. 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881 โทรสาร. 0-2254-9495

ม.นคร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร. 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร. 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร. 0-3839-3239

CALL CENTER โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

เครือข่าย

ศูนย์หนังสือ ม.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โทร. 0-5391-7020-4 โทรสาร. 0-5391-7025

ศูนย์หนังสือทะเลแก้ว ม.ราชภัฏพิบูลสงคราม จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-7010

โทรสาร. 0-5521-6388

ศูนย์หนังสือ ม.วลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-7567-3648-51

โทรสาร. 07567-3652

ศูนย์หนังสือตรัง จ.ตรัง โทร. 0-7521-8115 โทรสาร. 0-7521-8115

ร้านหนังสือปิ่นนครเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) งามคำแหง 43/1 โทร. 0-2538-2573

โทรสาร. 0-2539-7091

ร้านค้าติดต่อ

แผนกขายส่งสยามสแควร์ ชั้น 14 โทร. 0-2218-9889-90 โทรสาร. 0-2254-9495

ราคา

150 บาท

พิมพ์ที่

จัดรูป ดีไซน์ 77/566 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120 โทร. 0-2961-4085-6 แฟกซ์. 0-2961-4087

E-mail : natpuwa@hotmail.com

คำนำครั้งที่ 4

หนังสือตำรา เรื่อง การเขียนโครงการวิจัย ได้รับความสนใจจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก และได้เผยแพร่จำหน่ายจนหมด ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ขอให้จัดพิมพ์เพิ่มเติมเป็นครั้งที่ 4 ซึ่งหวังว่าท่านผู้อ่านและผู้สนใจจะได้ศึกษาและได้รับประโยชน์จากการนำหลักการและแนวคิดการเขียนโครงการวิจัยสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ในการพิมพ์ครั้งที่ 4 ผู้เขียนได้ปรับปรุงเพิ่มเติมหลักการ แนวคิด และเพิ่มเติมกรณีตัวอย่างข้อเสนอโครงการวิจัยทั้งโครงการวิจัยแบบเดี่ยวและโครงการวิจัยแบบชุดโครงการวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนโครงการวิจัยต่อไป

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและผู้สนใจงานวิจัย ถ้าท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะประการใด ขอความกรุณาแจ้งให้ทราบด้วยจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณผู้อ่านทุกท่าน

สมคิด พรมจ्यू

มกราคม 2554

คำนำครั้งที่ 3

โครงการวิจัยเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของแบบบ้าน โครงการวิจัยจะบอกให้ทราบว่าในการทำวิจัยเรื่องนั้นมีความเป็นมาอย่างไร มีวัตถุประสงค์อะไร มีขอบเขตแค่ไหน ตัวแปรที่ศึกษามีอะไรบ้าง มีวิธีดำเนินการวิจัยอย่างไร เครื่องมือวิจัยมีอะไรบ้าง เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร วิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และจะใช้งบประมาณเท่าไร รวมทั้งแสดงให้เห็นว่านักวิจัยมีความรู้ความสามารถที่จะทำวิจัยมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นนักวิจัยยังเขียนโครงการวิจัยได้ละเอียดและชัดเจนเพียงใดก็จะทำให้ความเป็นไปได้ของการวิจัยมีสูงยิ่งขึ้นเท่านั้น

เอกสารเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ให้นักวิจัยสามารถนำหลักการและแนวปฏิบัติในการเขียนโครงการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนโครงการวิจัยขอรับทุนต่อไป ผู้เขียนขอขอบพระคุณนักวิจัยทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนการวิจัยที่ใช้เป็นกรณีตัวอย่างโครงการวิจัยในครั้งนี้ ถ้าท่านผู้อ่านพบข้อบกพร่องใดๆ ในเอกสารเล่มนี้ขอได้โปรดชี้แนะด้วยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

ในการพิมพ์ครั้งที่ 3 ผู้เขียนได้ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมกรณีตัวอย่างข้อเสนอโครงการวิจัยทั้งโครงการวิจัยแบบเดี่ยวและโครงการวิจัยแบบชุดโครงการวิจัย หวังว่าผู้อ่านจะได้ศึกษาและได้ประโยชน์ในการนำไปสู่การปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณท่านผู้อ่านทุกท่าน

สมคิด พรหมจุ้ย

2545

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

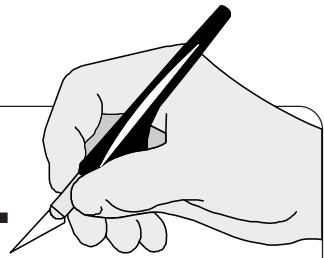
ภาค 1 การเขียนโครงการวิจัย	1
บทที่ 1 บทนำ	3
บทที่ 2 การเขียนชื่อเรื่องวิจัย และความเป็นมาของปัญหาการวิจัย	13
บทที่ 3 การเขียนวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และขอบเขตของการวิจัย	27
บทที่ 4 การเขียนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 5 การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย	43
บทที่ 6 การประเมินโครงการวิจัย	51
บทที่ 7 แบบเสนอแผนงานวิจัย	69
ภาค 2 ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย	75
บทที่ 8 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัย เรื่อง เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านอีสานใต้	77
บทที่ 9 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรบন্নักวิจัย	97
บทที่ 10 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาและ ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2540-2544)	115
บทที่ 11 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา และความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	141
บทที่ 12 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัย เรื่อง การประเมินแผนการเรียนรู้ สู่สู่ภาวะของ สสส.	153

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 13 กรณีตัวอย่างโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนวิชาฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่แนวตรง สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2	171
บทที่ 14 กรณีตัวอย่างชุดโครงการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมศึกษา : ด้านการศึกษา บรรณานุกรม	179 199

ภาค 1

การเขียนโครงการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

ทำไมจึงต้องเขียนโครงการวิจัย

โครงการวิจัยเป็นเค้าโครงหรือโครงร่างของการวิจัยที่นักวิจัยนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหัวข้อหรือประเด็นสำคัญที่กำหนดในแบบเสนอโครงการวิจัยของแต่ละหน่วยงานที่กำหนดขึ้น โครงการวิจัยมีความสำคัญโดยใช้เป็นหลักในการวิจัยให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้ร่วมวิจัยหลายคน โครงการวิจัยเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของแบบบ้านที่ใช้เป็นต้นแบบในการสร้างบ้าน โครงการวิจัยก็เปรียบเป็นต้นแบบของการดำเนินการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โครงการวิจัยยังเป็นภาพรวม ทำให้ทราบสิ่งที่นักวิจัยจะดำเนินการ สามารถแสดงให้เห็นจุดเด่น จุดด้อย ข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่แรกที่จะเริ่มทำวิจัย ซึ่งจะสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขโครงการวิจัยให้มีความสมบูรณ์เพื่อให้การวางแผนการดำเนินงานวิจัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพราะถ้าไม่มีการพิจารณาแก้ไขตั้งแต่ขั้นตอนทำโครงการวิจัยแล้วจะเกิดปัญหาในภายหลังทำให้ผลการวิจัยไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ ทำให้เสียเวลา แรงงาน และงบประมาณอย่างเปล่าประโยชน์ รวมทั้งโครงการวิจัยยังใช้เป็นเอกสารขออนุมัติการดำเนินการวิจัย หรือขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย ซึ่งเจ้าของทุนหรือแหล่งทุนจะพิจารณาโครงการวิจัยเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการที่จะให้ทุนอุดหนุนการวิจัย โดยดูว่าโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนเขียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ที่จะทำวิจัยให้ได้คำตอบตามที่แหล่งทุนต้องการ ดังนั้นในการทำวิจัยนักวิจัยจะต้องมีความรู้เรื่องการเขียนโครงการวิจัยเป็นอย่างดี จึงจะสามารถวางแผนการวิจัยให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การเขียนโครงการวิจัยที่ดีจะต้องมีความรู้ 2 ประการ คือ มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่จะทำวิจัยและความรู้ในวิธีการวิจัย

ความรู้ในเนื้อหาสาระที่จะทำวิจัย ก็คือ นักวิจัยควรมีความรู้ในเรื่องที่จะทำวิจัยเป็น
อย่างดี เช่น ความรู้เรื่อง เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง
สังคม อนามัย สุขภาพ การจัดการศึกษา วิธีการสอน ปัญหาชุมชนเมือง ยาเสพติด
สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ความรู้ในวิธีการวิจัย ได้แก่ มีความรู้ในเรื่องกระบวนการวิจัย การกำหนดปัญหา
การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การกำหนดตัวแปรวิจัย การออกแบบวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย
การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติให้ถูกต้องกับข้อมูล การจัด
ทำรายงานการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการเขียนโครงการวิจัย

การเขียนโครงการวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย หรือเป็นพิมพ์เขียวของการวิจัย
ช่วยให้นักวิจัยได้ดำเนินงานวิจัยเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ โดยเฉพาะในกรณีที่
โครงการวิจัยระยะยาว หรือมีผู้ร่วมวิจัยหลายคน โครงการวิจัยจะช่วยให้
นักวิจัยทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน และดำเนินงานวิจัยไปสู่จุดประสงค์เดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบการดำเนินงานวิจัย โครงการวิจัยจะระบุ
รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัย เช่น ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย
ระยะเวลาทำการวิจัย แผนการดำเนินงาน และงบประมาณ ซึ่งใช้เป็นเอกสารสำคัญในการ
ตรวจสอบผลการวิจัยทุกขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการที่
ขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้ให้ทุนจะได้ตรวจสอบดูว่านักวิจัยดำเนินการวิจัยตามโครงการ
วิจัย ที่วางแผนไว้มากน้อยเพียงใด

3. เพื่อใช้เป็นเอกสารเสนอขออนุมัติดำเนินการวิจัย ในกรณีที่นักวิจัยทำวิจัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา จะต้องมีการพิจารณาโดยคณะกรรมการ เพื่อให้ความเห็นชอบอนุมัติ
ให้ดำเนินการเสียก่อน ในกรณีที่หน่วยงานก็ต้องเขียนโครงการวิจัยขออนุมัติผู้บังคับ
บัญชา ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะได้ทราบว่านักวิจัยจะทำวิจัยเรื่องอะไร ทำอย่างไร ผลที่จะได้รับ

มีอะไรบ้าง มีความสำคัญและประโยชน์มากน้อยเพียงใดต่อหน่วยงาน ต่อสังคม หรือวงวิชาการ

4. เพื่อให้เป็นเอกสารเสนอขอรับทุน ในกรณีที่หน่วยงานต่างๆ ประกาศให้ทุนหรือกรณีที่นักวิจัยต้องการหาแหล่งทุนสนับสนุนในการวิจัย มีความจำเป็นที่จะต้องเขียนโครงการวิจัยเพื่อเสนอพิจารณาขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย แหล่งทุนจะพิจารณาให้ทุนจากโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนเป็นสำคัญ

รูปแบบการเขียนโครงการวิจัย

ก่อนที่จะนักวิจัยจะลงมือทำการวิจัยนั้น จะต้องเขียนโครงการวิจัยก่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และพิจารณาขออนุมัติให้ดำเนินการวิจัยต่อไป ในกรณีที่นักวิจัยจะเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนอุดหนุนการวิจัยหรือเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา โดยทั่วไปผู้เป็นเจ้าของทุนหรือสถานศึกษาจะกำหนดแนวการเขียนโครงการวิจัยไว้อย่างชัดเจน เช่น แบบเสนอโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งแบบเสนอโครงการวิจัยดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบเสนอโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดแบบเสนอโครงการวิจัย ซึ่งเรียกว่า แบบ ว -1 ด ไว้ดังนี้

แบบ ว-1ด

แบบเสนอโครงการวิจัย

ประกอบการเสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.....

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ส่วน ก. ลักษณะโครงการวิจัย

- ☐ โครงการวิจัยใหม่
- ☐ โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา.....ปี ปีนี้เป็นปีที่.....
รหัสโครงการวิจัย.....

1. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กรุณาระบุความสอดคล้องเพียง 1 ยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องมากที่สุด) ยุทธศาสตร์.....

2. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (กรุณาระบุความสอดคล้องเพียง 1 ยุทธศาสตร์ 1 กลยุทธ์และ 1 แผนงานวิจัยที่มีความสอดคล้องมากที่สุด)

- ยุทธศาสตร์การวิจัยที่.....
- กลยุทธ์การวิจัยที่.....
- แผนงานวิจัยที่.....

3. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน
ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

.....

4. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายของรัฐบาล
(กรณีระบุความสอดคล้องเพียง 1 หัวข้อที่มีความสอดคล้องมากที่สุด)

.....

ส่วน ข. องค์ประกอบในการจัดทำโครงการวิจัย

1. ผู้รับผิดชอบ (คณะผู้วิจัย บทบาทของนักวิจัยแต่ละคนในการทำวิจัย
และสัดส่วนที่ทำการวิจัย (%)) และหน่วยงาน ประกอบด้วยหน่วยงาน
หลักและหน่วยงานสนับสนุน
2. ประเภทของงานวิจัย
3. สาขาวิชาและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย
4. คำสำคัญ (keywords) ของโครงการวิจัย
5. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
6. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย
7. ขอบเขตของโครงการวิจัย
8. ทฤษฎี สมมติฐาน (ถ้ามี) และกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย
9. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง
10. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย
11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร
 ฯลฯ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
12. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย
13. วิธีดำเนินการวิจัยและสถานที่ทำการทดลอง / เก็บข้อมูล

14. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย (ให้ระบุขั้นตอนอย่างละเอียด)
15. ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย (อุปกรณ์การวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ) ระบุเฉพาะปัจจัยที่ต้องการเพิ่มเติม
16. งบประมาณของโครงการวิจัย
 - 16.1 รายละเอียดงบประมาณวิจัย จำแนกตามงบประมาณต่างๆ (ปีงบประมาณที่เสนอขอ)
 - 16.2 รายละเอียดงบประมาณการวิจัย จำแนกตามงบประมาณต่างๆ ที่เสนอขอในแต่ละปี (มากกว่า 1 ปี)
 - 16.3 งบประมาณการวิจัยที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีที่ผ่านมา (กรณีโครงการวิจัยต่อเนื่อง)
17. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ
18. โครงการวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป
 - 18.1 คำรับรองจากหัวหน้าโครงการวิจัยว่าโครงการวิจัยได้มีการจัดสรรงบประมาณ จริงในปีงบประมาณที่ผ่านมา
 - 18.2 ระบุว่าโครงการวิจัยนี้อยู่ระหว่างเสนอของบประมาณจากแหล่งเงินทุนอื่นหรือเป็นการวิจัยต่อยอดจากโครงการวิจัยอื่น (ถ้ามี)
 - 18.3 รายงานความก้าวหน้า
1. คำชี้แจงอื่นๆ (ถ้ามี)
2. ลงลายมือชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย พร้อม วัน เดือน ปี

ส่วน ค. ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ).....
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน

3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
5. ประวัติการศึกษา
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุ สาขาวิชาการ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอก ประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
 - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย
 - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย
 - 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)
 - 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้กำหนดแบบเสนอโครงการวิจัยไว้ ดังนี้

แบบเสนอโครงการวิจัย

1. ชื่อโครงการ
(ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
2. คณะผู้ดำเนินการวิจัย
 - 2.1 หัวหน้าโครงการ
 - 2.2 นักวิจัย
3. สาขาวิชาที่ทำการวิจัย
4. คำหลัก (Keyword) ของโครงการวิจัย (3-5 คำ)
5. ระยะเวลาดำเนินงานตลอดโครงการ
6. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature review) และเอกสารอ้างอิง
8. วัตถุประสงค์ของโครงการ
9. ระเบียบวิธีวิจัย
10. ขอบเขตของการวิจัย
11. อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย
12. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ และผล (Output) ที่จะได้ในแต่ละปี
13. รายละเอียดงบประมาณ
14. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
15. การเชื่อมโยงกับนักวิจัยที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ทำการวิจัย
16. ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้อยู่บ้าง เพื่อขอทุนต่อแหล่งทุนอื่นที่ใดบ้าง
17. จำนวนโครงการที่ผู้วิจัยกำลังดำเนินการอยู่
18. ประวัติ (Curriculum vitae) ของผู้เสนอโครงการวิจัย

3. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กำหนดแบบเสนอโครงการวิจัยไว้ ดังนี้

สวพ. 01

แบบเสนอโครงการวิจัย
เพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยทางวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....
 2. ประเภทของงานวิจัย ○ การวิจัยพื้นฐาน ○ การวิจัยประยุกต์ ○ การวิจัยและพัฒนา.....
 3. สาขาวิชาที่ทำการวิจัย (ที่ วช. กำหนด).....
 4. คณะผู้ดำเนินการวิจัย
 - 4.1 ที่ปรึกษาโครงการวิจัย (ชื่อ-สกุล).....
 - 4.2 หัวหน้าโครงการวิจัย (ชื่อ-สกุล) สัดส่วนการทำวิจัย ร้อยละ.....
 - 4.3 ผู้ร่วมโครงการวิจัย (ชื่อ-สกุล) สัดส่วนการทำวิจัย ร้อยละ.....
- โดยให้จัดทำรายละเอียดแยกเป็นเอกสารแนบท้ายโครงการ ดังนี้
- ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....
 - รหัสประจำตัวประชาชน -
 - วุฒิการศึกษา.....
 - ตำแหน่ง.....
 - สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....
 - ประสบการณ์ด้านกาวิจัย (หรือความชำนาญ).....
 - ประวัติการได้รับทุน.....
 - ผลงานวิจัยที่พิมพ์ออกเผยแพร่.....

5. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....
6. วัตถุประสงค์การวิจัย.....
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....
9. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี).....
10. นิยามศัพท์/นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....
11. ขอบเขตการวิจัย.....
12. ระเบียบวิธีการวิจัย.....
13. สถานที่ทำการวิจัย.....
14. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย.....
15. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ.....
16. รายละเอียดงบประมาณ.....
17. ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ และการนำไปใช้ประโยชน์.....
18. ลงชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย.....

บทที่ 2

การเขียนชื่อเรื่องวิจัย และความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

ความหมายของปัญหาการวิจัย

ปัญหาการวิจัย หมายถึง ข้อสงสัยที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็นในข้อเท็จจริงหรือข้อสงสัยที่เป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดการค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้ความรู้ความจริงในการที่จะหาคำตอบหรือแก้ปัญหาให้ถูกต้อง โดยปกติปัญหาก็จะเกิดขึ้นในใจของบุคคลทุกคน ต่างกันที่ว่ามีมากน้อย สำคัญหรือไม่สำคัญเท่านั้น ปัญหาวิจัยเกิดจากความอยากรู้อยากเห็น หรืออยากหาคำตอบที่ถูกต้อง

การกำหนดปัญหาวิจัยเป็นขั้นตอนการวิจัยที่ยากขั้นตอนหนึ่ง หากปัญหาการวิจัยที่เลือกมามีความเหมาะสมน่าสนใจและอยู่ในขีดความสามารถของนักวิจัยที่จะทำได้ โอกาสที่จะทำวิจัยให้สำเร็จย่อมมีมาก การกำหนดปัญหาการวิจัยขึ้นอยู่กับพื้นฐานด้านแนวคิด ทฤษฎีและความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหา นอกจากนี้การติดตามข้อมูล ข่าวสารและความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้การกำหนดปัญหาการวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น การกำหนดปัญหาการวิจัยที่ดีจะช่วยให้การวางแผนการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็นอย่างดี เมื่อนักวิจัยเห็นปัญหาการวิจัยแล้วปัญหานั้นจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นนักวิจัยควรกำหนดปัญหาการวิจัยให้มีความชัดเจน สำหรับปัญหาการวิจัยทางการศึกษาที่น่าสนใจอาจจะเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงานของครู เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นอย่างไร การให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้าของนักศึกษาปริญญาตรีในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร การจัดการศึกษาทางไกลและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างไร เป็นต้น หรือปัญหาอื่นๆ ของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการว่างงานของกำลังแรงงานในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านอีสานได้เป็นอย่างไร หรือการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในภาคเหนือเป็นอย่างไร เป็นต้น

ที่มาของปัญหาการวิจัย

ปัญหาที่จะทำการวิจัยมีหลากหลาย อาจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ การปฏิบัติงาน ปัญหาเกี่ยวกับประชาชน ผู้ใช้บริการ เพื่อน นักเรียน นักศึกษา ครู ผู้บริหาร ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ หากนักวิจัยมีความสนใจก็อาจสามารถมองเห็นปัญหาการวิจัยได้ไม่ยากนัก ที่มาของปัญหาการวิจัยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. จากประสบการณ์ หรือภูมิหลังของนักวิจัย ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่ตนเองประสบจากการประกอบอาชีพหรือการทำงานในชีวิตประจำวัน หรือจากการสังเกตสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น นักวิจัยมีปัญหาว่าท้ออย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนที่มาใช้บริการตรวจสุขภาพมีความประทับใจในบริการที่ได้รับ หรือการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เป็นต้น

2. จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและเกิดปัญหาในการดำเนินการต่างๆ ตามมาหลายประการ ทำให้นักวิจัยมีเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้าวิจัยมากขึ้น เช่น การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมที่ใช้กับคอมพิวเตอร์สำหรับซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาย่อยละ การศึกษาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในงานบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด การใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนได้ผลมากน้อยเพียงใด การพัฒนาพลังงานทดแทน การปฏิรูปการศึกษารอบที่สอง เป็นต้น

3. จากแหล่งทุนวิจัย ในปัจจุบันแหล่งทุนอุดหนุนทุนวิจัยหลายแหล่ง เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สวรส. สสส. มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอื่นๆ โดยปกติแหล่งทุนจะมีการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาการวิจัยกว้างๆ ไว้ว่า จะสนับสนุนให้ทุนวิจัยในสาขาหรือเรื่องใดบ้าง ซึ่งจะเป็นการชี้แนะการกำหนดปัญหาการวิจัยได้ นักวิจัยสามารถเลือกปัญหาวิจัยที่ตนเองสนใจ และมีความรู้ความสามารถในการวิจัยเรื่องนั้นมาบ้างแล้ว หากนักวิจัยไม่สนใจและไม่มีความสามารถเพียงพอ แต่ตัดสินใจทำวิจัยเพียงเพราะมีทุนสนับสนุนแล้ว เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะจะมีผลกระทบถึงความสำเร็จ ความสมบูรณ์ และคุณภาพของการวิจัยได้